

Egerek

– Valami rájja a krumplit – jött be fele-se gem dü hö sen egyik reggel a sufniból, ahol a tüze lönki vül nyáron a zöldséget és a gyümölcsöt is tartjuk.

– A krumplit? – kérdeztem hitetlenkedve. – Hi szen ott van még az a darab szalonna is. Az már nem is jó nekik? Fura egy szerzet lehet, ha szalonna helyett krumplit eszik! Aztán eszembe jutott, hogy ha időnként a kelleté nél több hús jut az asztalra, egy idő után én is szívesen felcserélem hűjában sült krumplira, párolt zöldségre vagy fokhagymáspirítóra.

A darab szalonna tévedésből maradt kinn még a vasszal, ami kor már azt hittem, senki sem éhez annyira, hogy egy sufniiban kelljen keresgélennie. Nem így történt. A koma, úgy látszik, még éhes volt, a szalonna pedig ingerlően lógott a gerendán, így aztán egymásra találtak. Ha már egy szerügy a kult, hagyjuk a dolgot, s megint tévedtünk. A természetben a dolgok nem az ember, hanem a természet logikája szerint történnek. A természet logikája pedig azt mondja, hogy akkor kell enni, ami kor van mit, és azt kell enni, ami a legkevésbé fáradsággal elérhető. Így esett a válszítás a szalonnára, majd a krumplira. A szalonnával nem is lett volna baj, mert a meg rá gott darabra már úgyszem tartottunk igényt, de a krumplival még számoltunk. Azért le kell buszozni Szentkeresztre, haza kell cipelni, meg egyáltalán, ki az öröghalott olyat, hogy krumplit egyen egy egér!

Konfliktus keletkezett. Belső konfliktus, két fele szerezte között. Mert hát a szerezte is két fele. Az egyik a hét köznapra, és azokra vonatkozik, amikre és akikre szük sége van az embernek – ilye nek például az emlí tett párolt zöldség, a diós palacsinta, de sokszor a feleség, a férj, az anyós, a szomszéd, vagy fizetésemelés előtt a főnök – és az ember ép nem olyan állapotban van, hogy nem szereti őket. Ezt az állapotot Gurdjieff szolgálai szeretetnek nevezi, mert automatikus, nem függ tőlünk, csak pillanatnyi érzelmi, fizikai vagy szellemi állapotunktól. A másik viszont egy nagyontudatos fajta. Ez az, amit Gurdjieff keresztényi nek nevez, s olyannak, amivel az ember nem szüületik együtt. Ezért a fajtaért keményen, akár egy életen keresztül küzdeni kell, hogy kiálakuljon. Ez az, amit ne héz megtanulni, mert nem tanulható másoktól, mint általában mindennek a lényege. Ez az, ami kor azokat és olyanokat a nulok megszeretni, akik el len ségeim, akik unatnak, akik erőszakot alka maznak velem vagy szeret te im mel, akik vagy amik ural kodnak rajtam, el nyomnak, vagy egyszerűen csak nem ér te kel nek, vagy irigylem őket valamiért. Ezt a szeretetet, ha meg akarom szerezni, nincs más le hetségem, mint általa bárminek az el sa játi tásakor. Egészen ki csidolgok kal kell el kezdeni edzeni, gyakorolni. Például, ha utálom a szomszédomat, nem kezdhetem mindjárt vele. Először a pázsi tom ban nővő pitypan gokkal kezd nem, vagy a konyhában mászkáló hangyákkal, mert ők nem tudnak beszélni, és közőm bösek

is a szerezte te me vagy utálom iránt, így könnyebb rajtuk gyakorolni. Csak késsőbb jöhetnek a nagyobb dolgok, ha már edzésben vagyok, és csak a legvégén, egyszer, talán az ellenségem.

Ott volt először is a krumpli. Szerettem. Leginkább hűjában sütvé, de ró sejni nek és püre nek is, krottban és gombócban, nem is beszélve a karácsonyi rántott halhoz készített krumplisalátáról. Másik oldalról viszont ott volt az egér szerezte te. Régi történet ez. Még serdü lökromban történt, hogy Misi vel, az unokabátyám mal egy szer egy parasztházban éjszaka tántunk Szigligeten, és a petróleumlámpa fényénél este órákon át a nulyoztuk az egereket, amelyek úgy mászkáltak, kergetőztek, vadáltak az asztalon és a polcon, mint a kisgyerekek a játszótéren, vagy a fel nőt tek szil veszter kor a Nagykörúton. A természetfotózás csak ki tel je sítette a kezdeti él ményeket és vonzatot.

A helyzet kri tikusá vált, ami kor ki derült, hogy a répa, a zeller és a nejlonzacsók is mind össze vanak rágcsálva, s a sufni padlóját és a polcot is sü rü n belep te a mák hoz ugyan hasonló, de egész más eredetű fekete aprónék. Szerettem hűjás diót, és este fel állítottam a csapdat. Legnagyobb megdöbbenésemre reggel már le is volt csapódva. A belsőkönf liktus a tetőfokára hágott. Dönteni kellett, mi legyen az egérrel. A krumpli val szimpatizáló és automatikus szeretetem azt mondta: Fojtsd egy vödör vízbe, ahogy gyerekkorodban apától láttad. Az egér iránti szerezte te me vizont azt mondta: Ne öld meg, hisz olyan, mint te; ki csi, szürke, s ha nem bántják, ő sem bánt senkit. Az el sőt azt mondta: ha nem öled meg, visszajön, és kezd le ted elől röl az egé szet. A másik: csak vidd ki az erdőszélre, és engedd el, talál ott magának búvóhelyet, társat és élelmet is bőven. Ez utóbbi hatott. Kiballagtam vele az erdőszélre, és a cse repet ki csit meg bil lent ve vártam. Egy pillanatra azt hittem, nem is fogtam semmit, mert semmi sem mozdult. Aztán egy szürke kis golyó repült ki a cse repől, s jó két méterrel odébb el tűnt a kan kalin os erdőszél avarában. Könnyű szívvel lépkedtem haza felé. No lám, csak meg menttem a krumplit és az egereket is. A sufnit kitararítottam, a megrágtott krumplikat kidobtam, de biztonság kedvéért még egyszer meg töl tettem a dióhéjat, és fel állítottam a cse repet. Szívem még mindig te le volt a krumpli és az egér iránti szerezte te.

A harmadik nap reggelén azonban, ami kor im már harmadszor is le csapódva találtam a cse repet, és egy vékony fekete fark lógott ki alóla, valami hidegség kezdett növekedni a szívem körül. Fogaim összeszorultak a számban, szemöldököm ráncba szaladt és a számon is majd nem kiszaladt valami. Azonban még mindig volt ben nem va la mi féle sa jáni lát, mi közben az erdőszél felé baktatam kis csomagommal. Ez a kis életfeke te volt, és jóval idege sebb az előzőkénél. Beugrott az erdőbe, majd ki szaladt az útra, át a másik ol-

dalra, s még percek múlva is hallat szott a zörgése. Attól fogva feszültebb lettem, de az egerek ellenkezőleg, mintha felbátorodtak volna. Talán megérezték, hogy nem csak tam agyon társai kat? Mi kor ben nem tem a sufni ba, ott szalad gáltak a polcon vagy a krumpliskosár körül, s egyegy mindig mozgolódott a szalonna felett, a cse repét a kátrány pa pir kö zött. Pedig minden reggel szépen ki vittem egyet egyet az erdőszélre, és szel nek eresztetem. Mindegyik más színű, formájú, mozgású, nagyságú volt, de szeretetem irántuk erősen fagyatkozott.

Egyik délelőtt, ami korszoklatlanul erőszörgést hallottam, hirtelen benyitottam. Az egérfi éppen a két csizmám között kergetett, forgatott át néhány dióhéjat, melyet valószínűleg a fák alól vadászott elő. Mindketten megtorpantunk és néztük egymást. Semmi félelem nem volt a szemében, de az enyéből szivárogni kezdett a felgyülemlett gyűlölet. Kicsit még félre is fordított a fejét, mint aki azt kérdezi: Mit csodálkozol? Már régóta ismerlek. Ritkán kapunk ilyen finom szalonnát valakitől. És ahogy a test vérimelbánsz, hát az páratlan. Csak azt sajnalom, hogy ha marosan nekem is men nem kell, és akkor ki tudja, látjuk-e még egy mást? Összeráncoltam a szemem, és azt gondoltam: Jó Isten, hány van még belőletek? És milyen hosszú a pofád! Csak nem patkány vagy, mert akkor nagyobb a baj, mint gondoljuk. Valamit még érezhetett a hangulatomból, mert hirtelen fordulattal eltűnt a csizma mögött, és már csak a kátránypapír zörgésé hallottam, ahogy felfelé szaladt a padlás irányába. Tenyere mel dúhösen csapdarápa pirra.

A kapcsolat háborúvá vált. Még öt napig hordtam ki őket, ami kor egyik este te le keltem nem nünk Pestre, és csak har madnap tér tünk vissza. Egye ne sen a sufni hoz men tem. Csend volt. A krumpli kon a rágások már megbarnultak. Újabb fehérnyomok nem voltak. A cse repet le csapódva, nyugodtan pi hent az alumi csalmézen. Óvaosan emeltem fel a szerkezetet, és megráztam. A dióhéjben ne zörgött, de nem éreztem azt a kispuha, tom pa mozgást, amit korábban mindig, ha megfogtam vala mit. Ballagtam ki az erdőszélre. Nyitni kezdtem a cse repet, és már látam is a kicsi, bar na farkat, de nem mozdult. Kicsit a gyobbra nyitottam a nyílást, és akkor megcsapott az enyészet fél tel mes büze. Levettem a cse repet. A kis mo gyó ró barna pele ott feküdt mozdulatlanul. A háborúnak azonnal vége lett. Mint ha egy köze li rokon mel lett áll tam volna. Elnéztem kis, áttetszőfülét, fél mély nyét és apró, kar mos lába it. Bajszát mozgattam a reggeli szél lő. Szép volt. Csend lett körülöttem. Még a ma da rak éne két sem halottam. A meg rá gott krumpli már eszembe sem jutott. A gyomrom körüli szorítás csak jóval késsőbb szűnt meg, de ez már mászo rítás volt.

Mi közben rendet raktam a sufni ban, elgondolkoztam. Mikor fogom ennyire megszeretni a szomszéd ugatóskutyáját? És mi kor a szomszédot ma gát?

Farkas István